

Miljöpolitik.

”Mandatperiodens bästa parti för miljön är Vänsterpartiet”

Vår utvärdering av partiernas agerande i riksdagen under mandatperioden 2014–2018 visar att tempot i miljöpolitiken har ökat. Den visar också att MP bromsats av samarbetet med S. Och att C, som är tydligt miljöprofilerat, i stora stycken saknar en politik för skydd av naturen. Det skriver **Karin Lexén** och **Johanna Sandahl**, Naturskyddsföreningen.

DN.
DEBATT
180515

Läget för planeten är akut. Mänsklighetens trygghet och säkerhet hotas av klimatförändringarna, samtidigt som den biologiska mångfalden är under hård press. Forskarna bedömer att chanserna att nå Parisavtalets mål redan är minimala. I Sverige riskerar 14 av 16 miljömål att inte nås. Nu är det skarpt läge att agera. Den 9 september är det riksval. Då kan väljarna lägga sin röst på det parti i riksdagen som de anser har den bästa politiken för en hållbar framtid.

I 30 år har Naturskyddsföreningen inför valen granskat vad riksdagens partier har gjort och vill göra i miljöpolitiken. I dag lanserar vi vår utvärdering av partiernas agerande i riksdagen under mandatperioden 2014–2018, och jämför det med vad de lovade i vår miljöpolitiske enkät inför valet 2014.

Partiernas svar

	V	S	MP	C	L	M	KD	SD
	Sagt Gjort							
Förnybar energi till 2030	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Koldioxidsläpp	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Ägardirektiv Vattenfall	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Bränsletörstiga bilar	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Egenlevererad el	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Nyinvesteringar järnväg	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Skogsvärdsdrag	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Skogsskydd	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Ålfiskestopp	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Marint skydd	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Strandskydd	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Miljöavgift på växtskyddsmedel	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Ekologisk areal	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Kemikalieskatt	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Samreglering av kemikalier	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Grön investeringsbank	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Grön skattereform	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●
Blocköverskridande uppgörelser	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●	● ●

Partiernas agerande i riksdagen under mandatperioden har jämförts med deras

saknar i stora stycken en politik för skydd av naturen.

• **Kristdemokraterna** ställde sig bakom sju av våra förslag 2014. I utvärderingen får partiet fem gröna, fyra gula och nio röda ljus. Kristdemokraterna har inte profilerat sig på miljöpolitik, men får precis samma betyg på samma punkter som Centerpartiet.

• **Liberalerna** får fyra gröna, sex gula och åtta röda ljus. Partiet ställde sig bakom 12 av våra förslag inför förra valet. Sex av dessa rörde naturvård, och vi utnämnde därfor partiet till bästa naturvårdsparti i Alliansen. En besvikelse är därfor att Liberalerna inte agerat för att få grönt ljus i ett enda av de sex förslagen. Däremot får det ett gult ljus för att som enda borgerliga parti inte ha föreslagit sänkningar, utan i viss mån ökningar, av resurserna för skydd

De största framstegen under mandatperioden har varit de blocköverskridande överenskommelserna i klimat- och energipolitiken.

mandatperioden 2014–2018, och jämför det med vad de lovade i vår miljöpolitiska enkät inför valet 2014.

Mandatperioden 2010–2014 präglades av en förlamande blockpolitik och bristande ambitioner, där miljön blev den stora förloraren. Endast ett av de 18 förslag som Naturskyddsföreningen lade fram inför valet 2010 genomfördes, trots att nio av förslagen hade stöd av en majoritet i riksdagen. Titeln på 2014 års utvärdering var därför "Fyra förlorade är för miljön". Vår uppmaning till riksdagen var att inte låta blockpolitiska lösningar få fortsätta bromsa miljöpolitiken.

Vår utvärdering av denna mandatperiod, "Ny fart i miljöpolitiken", visar att tempot har ökat. Inför valet 2014 framförde Naturskyddsföreningen 18 förslag, som spände över hela det miljöpolitiska fältet. Av dessa har fem genomförts under mandatperioden, och ytterligare åtta har genomförts delvis. Det ser alltså betydligt ljusare ut än för fyra år sedan, och flera partier har höjt sina miljöambitioner.

De största framstegen under mandatperioden har varit de blocköverskridande överenskommelserna i klimat- och energipolitiken. Sju av riksdagens åtta partier har enats om en långsiktig klimatpolitik, som bland annat innebär att Sverige har fått en klimatlag och långsiktiga utsläppsmål. Fem riksdsparter har enats om att Sverige ska ha 100 procent förnybar elproduktion till 2040.

I vår utvärdering av partierna ges de grönt, gult eller rött ljus som betyg på deras agerande i riksdagen i förhållande till vart och ett av våra 18 förslag från 2014. Resultatet presenteras här i ordningen från bäst till slämt:

Blocköverskridande uppgörelser

Partiernas agerande i riksdagen under mandatperioden har jämförts med deras enkätsvar från 2014 om 18 förslag från Naturskyddsföreningen. **Grönt ljus** ges till partier som i den specifika frågan agerat och röstat i enlighet med Naturskyddsföreningens förslag eller för ett annat förslag som bedöms ge minst lika stor miljörytta. **Gult ljus** ges till partier som agerat i samma riktning som Naturskyddsföreningens förslag, men inte lika långgående eller likvärdigt. **Rött ljus** får partier som inte agerat i frågan, direkt motarbetat föreningens förslag eller drivit en annan, påtagligt sämre lösning för miljön än den som Naturskyddsföreningen föreslagit.

Hela utvärderingen finns på naturskyddsföreningen.se.

● **Vänsterpartiet** får högst betyg. Inför förra riksdagsvalet ställde sig partiet bakom 16 av våra 18 förslag. Vänsterpartiet får åtta gröna, åtta gula och två röda ljus. Därmed har de sammantaget i de 18 frågorna fört den mest ambitiösa miljöpolitiken i riksdagen. Vänsterpartiet har en dubbel roll, både som del i budgetförhandlingarna med regeringen och samtidigt som ett oppositionsparti i riksdagen. Det har inneburit att det står bakom regeringens miljölösningar, men också att partiet har kunnat lägga fram förslag i riksdagen som går längre än regeringen. Vänsterpartiet framhåller emellertid inte miljöpolitiken som en tydlig profilfråga

● **Miljöpartiet** ställde sig bakom samtliga våra 18 förslag inför förra valet. Partiet får fem gröna, elva gula, och två röda ljus. Trots att partiet innehåller miljö- och klimatministerposterna i regeringen har det lagt förslag för att genomföra endast fem av 18 förslag. De gula ljusen betyder emellertid att partiet har drivit miljöpolitiken framåt inom ytterligare elva områden. Giappet mellan ambition och genomförande kan förklaras av att regeringspartnern Socialdemokraterna har haft lägre miljöambitioner – de ställde sig 2014 bakom sju av våra förslag. En

annan förklaring är det parlamentariska läget, där regeringen agerar i minoritet. De borgerliga partierna har i flera riksdagsomröstningar föreslagit sänkningar av miljöambitioner och fått stöd för det av Sverigedemokraterna, vilket minskat regeringspartiernas handlingskraft i riksdagen.

● **Socialdemokraterna** får fem gröna, elva gula och två röda ljus, det vill säga samma resultat som Miljöpartiet. Socialdemokraterna har tack vare samarbetet med Miljöpartiet drivit en mer ambitiös miljöpolitik än den som partiet ställde sig bakom inför förra valet. Trots att Socialdemokraterna 2014 ställde sig negativ till åtta av våra förslag, har det agerat för att delvis genomföra sju av dem, och får alltså gula ljus för dessa.

● **Centerpartiet** ställde sig bakom nio av våra förslag 2014. Partiets betyg blir fem gröna, fyra gula och nio röda ljus. Centerpartiet får lika många gröna ljus som regeringspartierna, men samtidigt ett stort antal röda ljus. Dessa rör samtliga förslag gällande miljöskydd i skog, jordbruk och hav. Centerpartiet är tydligt miljöprofilerat, och engagerat i klimat- och kemikaliepolitiken, men

ljus för att som enda borgerliga parti inte ha föreslagit sänkningar, utan i viss mårn ökningar, av resurserna för skydd av skog.

● **Moderaterna** ställde sig bakom sex av våra 18 förslag inför förra riksdagsvalet. Partiet får fyra gröna, fyra gula och hela tio röda ljus. Moderaterna är det borgerliga parti som sammantaget uppvisat lägst miljöambitioner i riksdagsarbetet. Genom att ha ställt sig bakom nya klimat- och energipolitiska mål i de blocköverskridande överenskommelserna tog partiet emellertid ett rejält kliv framåt i miljöpolitiken. Nu behöver Moderaterna också utveckla en politik för att nå målsättningarna som de ställt sig bakom.

● **Sverigedemokraterna** får ett bottentyg, endast två gula ljus, men så ställde de sig inte heller bakom ett enda av våra förslag 2014.

Den senaste studien från SOM-institutet visar att förändringar i jordens klimat och miljöförstöring är de två frågor som gör svenskarna allra mest oroliga. Oavsett vilka partier som bildar nästa regering uppmanar vi riksdagspartierna att fortsätta bygga på framgångarna med de blocköverskridande överenskommelserna, de gemensamt beslutade nationella miljömålen, och att säkra tillräckliga resurser för miljöarbetet. Väljarna förväntar sig beslut om långsiktiga och kraftfulla åtgärder i miljöpolitiken. Det är ett ansvar som varenda ansvarsstagande riksdagsparti måste ta.

Karin Lexén, generalsekreterare, Naturskyddsföreningen
Johanna Sandahl, ordförande, Naturskyddsföreningen

och g. politiken.

Repliker.
DN.se/debatt

"**Sverige saknar vett** mot EU:s sociala pelare"
Slutreplik från Nils Karlsson, Ratio (6/5).

"**Blanda inte ihop religion och folkhälsa**" Bengt Sahlberg svarar biskop Fredrik Modéus (10/5).